

вчинили суспільно небезпечне діяння, що підпадає під діяння передбачено Законом України про кримінальну відповідальність, можливість притягнення до кримінальної відповідальності за яке передбачене з 16 років та до яких можливо застосування примусових заходів виховного характеру.

Такий розподіл пов'язаний з тим, що враховуючи безліч ситуацій, які можуть виникнути у зв'язку із вчиненням неповнолітньою особою суспільно небезпечного діяння законодавцем встановлено певні різновиди і самого провадження щодо неповнолітніх. Тому питання, щодо процесуального статусу неповнолітньої особи, яка вчинила суспільно-небезпечне діяння до досягнення віку кримінальної відповідальності потребують подальшого законодавчого врегулювання.

**Список бібліографічних посилань:** 1. Конвенція про права дитини : від 20.11.1989 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: [http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_021](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021) (дата звернення: 11.10.2018). 2. Правила Організації Об'єднаних Націй щодо захисту неповнолітніх, позбавлених волі : від 14.12.1990 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: [http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_205](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_205) (дата звернення: 11.10.2018). 3. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила») : від 29.11.1985 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: [http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_211](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211) (дата звернення: 11.10.2018). 4. Кочура О. О. Про окремі аспекти визначення процесуальної дієздатності неповнолітнього потерпілого при провадженні досудового розслідування. *Право і Безпека*. 2013. № 1 (48). С. 124–127. 5. Романюк В. В. Кримінальне судочинство щодо неповнолітніх : монографія. Харків : Друкарня Мадрид. 2016. 252 с. 6. United Nations Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency (The Riyadh Guidelines) : adopted 14 of December 1990. URL: <http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r112.htm> (дата звернення: 15.10.2018).

*Одержано 22.10.2018*

---

УДК 343.985

**Анна Віталіївна КРАВЧЕНКО,**

курсант 4 курсу факультету підготовки фахівців  
для органів досудового розслідування  
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

## **ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРАДІЖОК ОСОБИСТОГО МАЙНА ПАСАЖИРІВ, УЧИНЕНИХ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ УКРАЇНИ**

Україна як розвинута країна посідає значне місце серед держав, що наділені міжнародними зв'язками, як в політиці, економіці так і в транспортній структурі. Адже залізничний транспорт являє особою одну з важливих гілок в мережі пересування, що дозволяє виділити його з поміж інших. Але, серед значної кількості позитивних моментів все ж виникає актуальне питання, яке і спонукає до розробки і удосконалення як практичних умінь так і теоретичних знань в напрямку протидії крадіжкам особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті України. Адже на сьогодні воно залишається складним і не розкритим, хоч і впливає на послаблення криміногенної ситуації, однак не покращує статистичні данні і не зменшує відсотки вчинення крадіжок чужого майна серед населення.

Ці труднощі пов'язані з відсутністю закріплених науково-обґрунтованих криміналістичних методик, розроблених на їх основі практичних рекомендацій щодо організації виявлення, розслідування, запобігання окремих видів кримінальних правопорушень, зокрема крадіжок особистого майна.

Виходячи з цього, слід розглянути думки вчених-криміналістів не лише України, а й зарубіжжя, які приділили значну увагу даному питанню, а саме: Ю. Аленіна, К. Антонова, О. Баєва, В. Бахіна, Р. Белкіна, В. Берназа, А. Вінберга, В. Весельського, А. Волобуєва, В. Гончаренка, В. Журавля, А. Іщенко, Н. Карпова, В. Коновалової, Н. Клименко, В. Кузьмічова, В. Лисиченка, В. Лисенка, Є. Лук'янчикова, В. Лукашевича, Г. Матусовського, В. Нора, М. Салтевського, М. Сегая та інших.

Але, коли йдеться мова про криміналістичну характеристику крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті, то такі науковці, як А. М. Нудельштейн, Н. І. Гетман, Ю. В. Степаненко, О. І. Левшук розглядали лише деякі її аспекти [3].

Наприклад, А. М. Нудельштейн визначає, що «Криміналістична характеристика» дає слідчим інформацію для більш обґрунтованого висунення слідчих і розшукових версій, встановлення основних напрямів запобігання, розкриття і розслідування злочинів, прогнозування даних про особу злочинця і потерпілого, мотиви і цілі злочину і вирішення низки інших складних питань» [1].

Відповідно до цього і була розроблена структура криміналістичної характеристики крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті України та віднесення до неї таких п'яти елементів: предмет злочинного посягання; обстановка, в якій вчиняються крадіжки; способи крадіжок особистого майна пасажирів; типові сліди; особа злочинця [4].

Адже, ці компоненти і нададуть можливість відтворення картини злочину та пошуку програм і методик для її вирішення. Бо на підставі знань про особливості викраденого майна можна виділити його з маси інших предметів, що сприятиме визначенню напрямків, за якими слід здійснювати пошуки злочинців і викрадених речей.

Звісно, усі раніше виділені елементи мають вагоме значення для розкриття злочину, але у практиці розслідування кримінальних проваджень щодо крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті України, важливе значення має встановлення способів вчинення та обстановки цього виду правопорушень, що дозволяє слідчому надалі більш обґрунтовано висувати версії щодо кола осіб, які вчинили крадіжку особистого майна пасажирів або причетні до її вчинення, а також щодо можливого розшуку викраденого майна [2].

Тому, задля вирішень питань зменшення відсотка крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті України слід більш серйозно віднестись до питання технічного забезпечення вагонних приміщень, зокрема створити базу реєстрації вантажу відповідно до місця за яким він буде закріплений. Зі сторони працівників Національної поліції їм необхідно не лише діяти відповідно до норм діючого законодавства, а й на базі наукових досліджень прописати так звані рекомендації з відповідним алгоритмом дій пристосованим до типових слідчих ситуацій без зайвої надлишкової інформації із максимально точними діями, які будуть адаптовані до практичної діяльності і стануть як основою програми дій слідчого.

**Список бібліографічних посилань:** 1. Гетман Н. И., Степаненко Ю. В. Организация борьбы с преступлениями на пассажирском железнодорожном транспорте : практ. пособие. М. : Экзамен, 2003. 128 с. 2. Нудельштейн А. М. Расследование хищений имущества пассажиров на железнодорожном транспорте : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. М., 2008. 161 с. 3. Белкин Р. С. Курс криминалистики. Криминалистические средства, приемы и рекомендации : в 3 т. М. : Юристъ, 1997. Т. 3. 480 с. 4. Коваль Ю. Є. Методика розслідування крадіжок особистого майна пасажирів, вчинених на залізничному транспорті України. Львів, 2016. 322 с.

*Одержано 16.10.2018*

УДК 343.1

**Вадим Анатолійович КУДІНОВ,**

кандидат фізико-математичних наук, доцент,  
професор кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки  
Національної академії внутрішніх справ;  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5299-0590>

## **ІНКОРПОРАЦІЯ ОСНОВНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩОДО ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ**

Національна поліція України (далі – НПУ) має основними завданнями реалізацію державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1]. Відповідно до покладених на неї завдань, НПУ здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності тощо [2].

Органи досудового розслідування Національної поліції України є структурними підрозділами апарату центрального органу управління поліції, її територіальних органів, які згідно з кримінальним процесуальним законодавством забезпечують досудове розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності слідчих органів НПУ [3]. Організація роботи органів досудового розслідування передбачає ефективну участь слідчих у захисті особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охороні прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження шляхом: здійснення розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення; внесення відповідних відомостей про їх вчинення до Єдиного реєстру досудових розслідувань; проведення всебічного, повного та неупередженого досудового розслідування кримінальних правопорушень тощо [4].

Проведемо інкорпорацію основних нормативно-правових актів України щодо інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів досудового розслідування НПУ.

Відомо, що інформаційно-аналітична діяльність – це сукупність дій та заходів на основі концепцій, методів і засобів, нормативно-методичних матеріалів для збору, накопичення, обробки та аналізу даних на основі інформаційних технологій [5]. Інформаційно-аналітична робота є складовою інформаційно-аналітичної діяльності. Під час її проведення виділяють два рівні (або напрями): інформаційний (пошук, збирання, зберігання, поширення інформації) та аналітичний (узагальнення, класифікація інформації, її аналіз і перетворення, розробка висновків, пропозицій, рекомендацій і прогнозів) [6].

Професійна діяльність слідчого безпосередньо пов'язана з інформаційно-аналітичною роботою щодо опрацювання значних обсягів різноманітної інформації. Необхідно відмітити, що основні функції органів досудового розслідування, права і обов'язки слідчих, гарантії їх процесуальної незалежності регламентовані нормами Положення про органи досудового розслідування [3]. Відповідно до цього Положення правову основу їх діяльності становлять Конституція України [7], Кримінальний кодекс України [8], Кримінальний процесуальний кодекс (далі – КПК) України [9] та інші нормативно-правові акти з питань досудового розслідування.

Так, зокрема, збір, реєстрація, накопичення, зберігання, поширення відомостей про особу слідчими здійснюється із дотриманням законів України «Про захист персональних даних» [10], «Про державну таємницю» [11], «Про інформацію» [12] тощо, наказу Генеральної прокуратури України «Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань» [13], а оформлення відповідної документації із дотриманням постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання документування управлінської діяльності» [14].